

BLACK MUSK

Er moest toch iemand de boekhouding van deze dwaze wereld bijhouden? Dat kon niemand anders zijn dan Edwin Boey. Immers: van jongs af werd zijn schedel door zuinige haargroei getooid. Bijna engelachtig. Tevens torste hij een haakneus, aan weerskanten waarvan een kraaloogje als een blinkend muntje de wereld in de gaten hield. Zo iemand moest wel accountant worden.

Ik had Edwin Boey lange jaren geleden, decennia geleden zelfs, gekend. We speelden ooit in dezelfde volleybalploeg. We waren klasgenoten en studeerden later aan dezelfde universiteit, zij het aan totaal andere faculteiten. We verlieten allebei ons geboortestadje, om definitief ergens anders te gaan wonen. Of bleef hij honkvast haperen? Eigenlijk wist ik dat niet. Ik was plotseling zijn spoor bijster. Mijn eigen boekhouding bestond vooral uit boeken die ik ontleend en gelezen had uit de drie bibliotheekjes in onze geboortestad. Ik was daardoor in mijn dromen en gedachten ook zo'n beetje een detective. Remember Pim Pandoer, Biggles, Poirot, e.v.a.

Soms groeit de behoefte iemand van lang geleden weer te zien of er ten minste wat informatie over te verzamelen. Vaak echter heeft dat geen zin. Zelfs op collectieve gedenkdagen van een generatie veertig-, vijftig- of zestigjarigen voel je het ongemak. Te veel verschillende levens zijn ondertussen harde feiten geworden, waardoor herinneringen weggedrukt zijn. Het is zelfs zinloos om, gewapend met een goed geheugen, dingen uit het verre verleden op te vissen, want de meerderheid van de betrokkenen staart je aan alsof je staat te liegen dat je zwart ziet. Ze zijn een en ander compleet vergeten. Je kan maar hopen op een ontmoeting met iemand die over een even sterk geheugen beschikt. It takes one to know one, you know. Het woord 'reünie' lijkt ook te erg op het woord 'ruïne'.

Toen ik op een dag op het grote etalageraam van een fraai kantoorgebouw aan de kust Accountancy Decock, Maes & Boey zag staan, met daaronder Edwin Boey nog eens apart vermeld, toen wist ik dat ik beethad. Ik had me namelijk al die jaren diverse keren afgevraagd: waar is Edwin Boey? Wat doet hij? Is hij rijk geworden? Heeft dat engelenhaar op zijn hoofd de kans gekregen grijs te worden of is het door een paar beurscrashes pijsnel uitgevallen? Zijn die kraaloogjes van hem gunstig geconverteerd naar de Europese munteenheid? Houdt hij ook nog andere boeken bij dan die met getallen, percenten en kolommen? Ik schreef haastig straat en huisnummer op en reed door, op zoek naar een boetiek waar ze 'black musk' verkochten: nog iets uit mijn jeugdijaren waar ik naar verlangde. Die oude gevaarlijke geur, weet je wel. Beetje opstand, beetje hippie. Ik wou dat straffe goedje weer eens met mijn vingertoppen achter mijn oorlelletjes aanbrengen, zodat ik het roerige verleden weer op kon snuiven. Ik rook namelijk graag lekker. De kust – het bubbelbad van de beau monde – telde wel een paar van die exotische boetiekjes waar je dergelijke dingen kon vinden.

Thuis googelde ik Edwin Boey. Een en ander werd bevestigd door amper één zuinig item. Hij was het.

Ik besloot een truc te gebruiken om niet alleen Edwin Boey, maar ook een deel van de vroegere reutemeteut uit mijn geboortestadje weer te kunnen zien, zonder zelf verdacht te zijn. Men verkrijgt de beste camouflage en de veiligste anonimiteit door zich in groepen te bewegen. Via de comités die de generaties na veertig, vijftig en zestig jaar leven op deze aardbol ter herdenking op reünies weer samengebracht hadden, verwierf ik diverse adressen. Dat van de hr. Boey zat er niet tussen. Hij was ook nooit op zo'n reüniefest verschenen. Daarom ook had ik die namiddag aan de kust dat accountancyadres vlug neergekrabbeld.

De volgende stap betrof een oude gekke droom van mij. Ik had die al een paar keer in mijn hoofd geconcipeerd. Nu maakte ik er werk van. Ik zond pakweg vijftig ouwe bekenden ieder een aparte brief. Zo'n ouwe gezellige weliswaar geprinte brief, die ik in een envelop stak waar ik nog aan moest likken. De inhoud en reden van mijn schrijven varieerden naargelang van hun beroep, interesse, leven... en was ondertekend door telkens aan ander pseudoniem. Er ging een uitnodiging mee gepaard, om te verzamelen op een welbepaalde plek op een welbepaald tijdstip. Het betrof telkens een individuele uitnodiging met een specifieke reden, plek en tijd. Maar ieder individu kreeg dezelfde plaats en tijdstip van afspraak... zodat ik een samenschooling for old times' sake kon veroorzaken. Ikzelf zou daar ook zijn, opgaand in de groep, tevens 'uitgenodigd'. Ook Edwin Boey zou opgaan in de massa. Ik zou hem onverdacht kunnen observeren. Niemand zou in de gaten hebben dat het allemaal voorwendsels betrof. Ik zou mezelf niet verraden. Ik zou me na een halfuur evenzeer mee met de verontruste groep afvragen:

'Maar wat doen wij hier eigenlijk? Wie is X, Y of Z? Wat gebeurt er hier nog? Is dit misschien voor televisie? Worden we gefilmd? Is dit voor het voyeursprogramma CA-KEJE? Een immense grap? Toon eens uw brief? De mijne vertelt iets anders. Het is toch hier hé dat we moesten zijn? Of zijn we gemist van dag?'

Ik zou toch enkele kornuiten uit een ver verleden teruggezien hebben, waaronder de heer accountant Edwin Boey. Dat laatste vormde de hoofdreden voor mijn eigenaardige campagne: ik wou per se constateren hoe de tand des tijds Edwin Boey, voorheen schooljongen en student, thans accountant, toegetakeld had.

Twee dagen lang typte, vouwde en likte ik. De voorpret kon niet op.

Hem lokte ik met geldgedoe.

Hij daagde op.

Ik herkende hem onmiddellijk, ondanks de ruime modieuze pet op zijn hoofd. De tanden van de tijden waren mild voor hem geweest.

Zesenvestig van de vijftig door mij opgeroepen, inclusief Edwin Boey dus, verschenen die dag omstreeks of klokslag 19 u op het Lindenplein in de middelgrote stad K., ieder gelokt met een aparte brief. Een denderend succes. Ikzelf arriveerde ook netjes op tijd.

Waar ik echter niet op gerekend had: enkelen hielden onmiddellijk al mijn brief in de hand. Verbazing en onbegrip haalden immers al vlug de bovenhand. De samenscholing vond zichzelf blijkbaar verdacht van in den beginne. Als een epidemie verspreidde het zich: meer en meer genodigden haalden de brief boven. Om niet op te vallen, deed ik dat dus ook maar, want ook naar mezelf had ik (als vooruitziend detective) een uitnodiging gezonden. Ik merkte nu hoe sommigen aan hun brief en hun envelop roken. Hoe enkelen hun brieven uitwisselden om er op hun beurt ook aan te ruiken. Ook de chique meneer Edwin Boey stak zijn haakneus in zijn envelop.

Hoewel elke brief neutraal geprint was en zoals gezegd undercover voorzien van pseudogegevens, werd ik na twintig minuten al door enkele snuggere samenzweerders als de dader aangewezen en ontmaskerd. Mijn plezier was van korte duur. Ik werd ter plekke besnuffeld door de man van mevrouw Liliane Deurnynck die parfumerie XxX uitbaatte, tevens door mij onder vals voorwendsel uitgenodigd. Toen die bevestigend knikte, begonnen nog anderen aan hun brief en aan mij te ruiken. Ik werd ondervraagd, afgezonderd, beschimpt, door ontgoochelde middenstanders en leraars en loodgieters en bediendes geduwd en gestompt en beduusd op mijn zitvlees op de designkassettjes van het Lindenplein achtergelaten, op een bed van geurige witte rozen: de tot proppen gebalde brieven van de ontgoochelden. Ik meende in een laatste wraakfase nog Edwin Boey glim- of grimlachend de heksenkring te zien naderen, druk handenwringend om van zijn brief en envelop een papieren projectiel te vervaardigen dat mij als een harde sneeuwbal midscheeps het gezicht zou kunnen treffen, maar zeker was ik daar niet van. Toen ik weer opkeek, was iedereen foetsie. Dat betekende het einde van mijn gigantische practical joke, die ik alleen maar opgezet had om de heer Edwin Boey, voorheen klasgenoot en student, thans accountant, uit zijn tent te lokken. We hadden helaas geen woord gewisseld.

De black musk had me verraden.

JORIS DENOO